

ÜLKEMİZDE KURU SOĞAN ve PATATESİN DURUMU-2018

Ülkemizde Kuru Soğanın Durumu:

Kuru soğan, bütün dünyada olduğu gibi, tüketicilerin gelir düzeyine bağlı olmaksızın her evin mutfağının vazgeçilmez sebzesidir. Ülkemizde 2017 yılında 2.1 milyon ton kuru soğan üretimimiz vardı. Bunun yaklaşık 1.7-1.8 milyon tonunu iç piyasada tüketiyoruz. Hatırlanırsa, geçen yıl soğan üreticisi zarar etmişti, birçoğu ürünlerini tarlada bırakmıştı. Bu nedenle 2018 yılı soğan ekim alanımız 480 bin dekara, üretimimizde 1,9 milyon tona düştü.

Bu yıl Adana ve Hatay başta olmak üzere birçok ilimizde doğal afetler ve hastalıklar nedeniyle kuru soğanda rekolte düşüşü yaşandı. Üretici, bilindiği gibi üretmekte zorlanmaktadır. Girdi maliyetleri, doğal afetler, soğan hastalıklarının yanı sıra soğan üreten çiftçilerin örgütlü yapılarının olmaması, üretim planlaması yapılmaması, nüfusun artması nedenleri ile bu fiyat dalgalanmalarını her dönem yaşayacağız gibi görülmektedir.

Ülkemizde kuru soğan, yıllık kişi başına tüketim ortalaması 22 kilogram'dır. Fakat 2018 yılında tüketim miktarımız 16-17 kg kadar düşmüştür.

Çizelge-1.Türkiye'de Kuru Soğanın Durumu

Yıllar	Ekim Alanı (da)	Üretim (ton)
2012	722.319	1.735.857
2013	616.324	1.904.846
2014	600.441	1.790.000
2015	577.040	1.879.189
2016	604.026	2.120.581
2017	576.918	2.131.513
*2018	480.000	1.900.000

Kaynak: TÜİK , *ZMO Tahminidir.

Ülkemizde Patatesin Durumu:

Ülkemizde patatesin büyük bir kısmı ana ürün olarak, kışları ılık geçen kıyı bölgelerimizde (Akdeniz, Ege) ise turfanda amacıyla üretilmektedir. Ülkemizde Patates üretiminin en yoğun olduğu yerlerin başında Niğde, Nevşehir, Ödemiş, Adana, İzmir, Afyon ve Bolu gelmektedir.

Geçen yıllarda 5 kilogramı 1 lira seviyesine kadar inen patates fiyatları 2018 yılında sürekli artış göstermiştir.

Patates fiyatlarında yıldan yıla oluşan dalgalanmanın ana nedenlerinden biri ekim planlamasının ülkemizde olmaması, ekim alanlarının artması, ihracatta yaşanan sıkıntılar, girdi maliyetleri, verilen teşvikler, doğal afetler, patates hastalıkları ve zararlılarıdır. Gerekli denetimlerin olmaması nedeniyle, araçlar bu durumları iyi değerlendirerek fiyatı yükseltmektedirler. Bu arada hükümetin yıl içerisinde patates ithalatı ise tam bir facia olmuştur.

Patates üreten çiftçilerin örgütlü yapılarının olmaması, üretim planlaması yapılmaması, aile çiftçiliğinin yaygın bulunması, fiyat dalgalanmalarının diğer sebepleri olarak sayılabilir.

Üreticinin ilaç maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle Patates ve soğan hastalıkları ile gerekli mücadele yapmaması nedeniyle gerek hasat edilen gerekse depolarda saklanan patateslerde ve soğanlarda çürümeler, küflenmeler meydana gelmiştir. Burada bir kısım depoların uygun olmaması da ayrı bir faktördür.

Ülkemizde patates, yıllık kişi başına tüketimi 50-60 kilogram arasındadır. Fakat 2018 yılında kişi başına tüketimimiz 40-45 kg kadar düşmüştür.

Çizelge-2.Türkiye’de Patatesin Durumu

YILLAR	EKİLEN ALAN (DEKAR)	ÜRETİM (TON)	VERİM (KG/DEKAR)
2012	1.720.867	4.795.122	2.786
2013	1.250.297	3.948.000	3.158
2014	1.297.032	4.166.000	3.212
2015	1.538.787	4.760.000	3.093
2016	1.448.572	4.750.000	3.279
2017	1.428.835	4.800.000	3.359
*2018	1.400.000	4.700.000	3.357

Kaynak: TÜİK *ZMO Tahminidir.